

## Uzak ve yakın

HARBİHTEN SAHİFELER  
Harb ve Kadın

Yazan : Hasan Adnan Giz

Muhterem Bayan İbnü'nü mühim bir beyanname neğde-rek Türk kadını vatan müdafasındaki tarihi vazifesine

bugünkü harbin yeni feratı yurd müdafasında kadimlik âlemine bir çok vazifeler tahmil etmekle beraber; tarihin en eski devirlerinde bile büyük milletlerin büyük kadınları daima kollarının ve emellerinin yamabasında dövmüş ve bakan maddi kudretlerinin en aşımaz hududunu dahi aşarak cihan tarihine bir nice hamaset sahifeleri ilâve etmişlerdir.

Bugün Fransa tarihini hangi meşhur alması vardır ki, namı anılırken Jeanne D'Arc adı kadar bu bedbaht milletin ruhunda titreyer.

Üzerinden asırlar geçtiği halde Kartaca kadınlarının meşhur hikâyesi kalbi daima ulvi bir rikkat içinde buraktır. O Kartaca kadınları ki, yalnız sahilere ilham veren kadın saçlarının vatan müdafasında nasıl bir aslan yesine ilemlâb ettiğini kendi kanlarıyla cihan tarihine yazmışlardır. Onlardan bir tanesi, «Asdrubalın zevcesi» kocası ümitsiz bir hezimetten sonra şehri teslim mecbur kalınca iki evladını alarak bir kale duvarına çıkmış ve zevce ile beraber, «Zey insanların en alçığı. Düşmanın zafer mevkibini teyizin için git teslim ol, diğ de hamiyetinin müfâsatını al, diğ de bağırarak evlâdlarla beraber kendini yangınlara alevine atmış.

Tarihte böyle fedakâr kadınlar bulabilmek için uzak ve yabancı milletlerin tarihini karıştırmaya lüzum yoktur. Dünyanın en büyük hamaset destanı olan Türk tarihi bu bakımdan da bize pek parlak sahifeler arzeder. Türk kadınının sayı meşhurlarından bir abide gibi yükselen iki büyük cephesi vardır: O, evvelâ «Annem beni bugün için doğurdu» sayıhasile en korkunc tufanlara atlayan o müthiş kahramanların anıdır. Onları sönmöz bir vatan aklıyla beslemiş ve leab ettiği zaman kendi de ilk safalara kadar atmıştır.

Türk tarihinde Ulum Hatun, Süleyman Bıke, Şecereüddin (\*) ve Zübide Hanım gibi öyle kadınlar vardır ki, bunların her biri bir milletin kadimlik âlemi için pekâlâ bir iftihar abidesi olabilir. Saydığımız bu dört isimden sonra, tarih Türk kadınının bazan ne cesur bir kahraman olduğunu ispat etmek için bize Ürdüca'yı gösteriyor. On dördüncü asrda Asya cenubunda yaşamış bir Türk hükümdarının kızı olan Ürdüca müstaklil bir hükümet kurmuş ve ekseriyeti kadınlardan mürekkep bir ordu ile bir çok fithhatta bulunmuş öyle harika bir kadındı ki; sönmöz bir savaş aklıyla bir çok harblere iştirak ederek ilk safalarda dövmüş ve kübelâ nice şehirleri yerle bir etmiş. Ürdüca'yı Türk tarihine takdim eden meşhur Fıratı seyyah İbnî Batuta, bu harika kadını konuşmuş şöyle anlatıyor:

«Melike kendisini selâmladığım zaman bana türkçe «Hoş musun? İyi misin?», Yani «Nasılın? İyi misin?» diyecek yanı-na ourttu. Kendisi iyi arabca konuşurdu. Hüddamından birine: «divit ve divit getir!» dedi. «divit ve divit» dedi. Bunlar ilhar olduktan bir beşmele yazıp bana bu nedir diye sordu. Tanrı namı cevabını verdim. «Hoşun!» dedi. «İyi» dedi. Sonra başı melekten geldiğini sual ettiğimde, «İblâdî Hîlîlî mi?» diye tekrar sual etmesi üzerine evet, dedim. İblâdî mekûre ve ahvaline dair sualler irad ettiğimde cevablarını ila eyledim. Bunun üzerine «Bu İblâdî elbette gaza ile oraları zaptetmiş. Çünkü o diyarda servet ve askerî kesvete husna gidiyor» dedi. Bana evvelâ iki yıl yüklü pirine, iki diğ mandede, on koyun, dört tül garab ve cümlesi seyahati bahriyede kullanılmak üzere

## MÜTEFERRIK

**Nafia Vekili şehrimizde**  
Nafia Vekili Ali Fuad Cebesoy, dün sabahki ekspresle Ankaradan şehrimize gelmiştir. Ali Fuad Cebesoy, İstanbul'da bir kaç gün kalarak bazı tetkiklerde bulunacaktır.

## Ecebi balgıcılar

Vilâyet, kazino, bar ve sair gibi eğlence yerlerindeki ecebi tebaası balgıcıların işlerine nihayet verilmesini alikadrlara emretmiştir. Konservaya tırdan mütehassısı diye vesika alanlardan maadasi buralarda çalışmaya caaktır.

## Gönüllü hastabakıcı hemşirelere diploma tevzii

Askeri hastanelerde gönüllü hasta-bakıcı kursunu ikmal eden Türk hemşirelerine, bugün Beyoğlu Halkevinde merasimle diplomaları verilecektir. İstanbul Valisi Lütfi Kırdar, İstanbul Kumandanı ve diğer bir çok zevat merasime davet edilmişlerdir. Beyoğlu Halkevinde aynı zamanda Millî Selâmlaşma İnönü'nün imzalı fotoğraflarını taliki töreni yapılacaktır.

## Yesilayın 21 inci kuruluş yılı

«Yesilay»ın 21 inci kuruluş yıldönümü münebetle mayısın 4 üncü pazar günü, Fransız tiyatrosunda büyük bir münasere tertib edilmiştir. Münasere bir musiki konseri verilecek ve bir temsil edilecektir.

## Feti Hayriyenin fevkalâde toplantısı

Fikreti Hayriye hissedarları dün bir fevkalâde heyeti umumiye yapmıştır. Bu fevkalâde toplantıda şirket esas nizamnamesinin 9, 16, 17, 26 ve 30 uncu maddelerinin medet kanun ve ticaret kanununu hükümlerine uyacak şekilde tadilî müzakere ve kabul olunmuştur.

Yazan :

Hasan Adnan Giz

tuzlanmış et, zencefil, biber, limon ve anber verilmesini emretti.

İşbu melikenin askeri meyânında hadem ve cevvari bulunup erkek gibi hareketlerini ve kendisi zükrü ve inatın mürekkep bir ordu ile çıkararak dümana hücum ve saviet ve meydanı harbe bahadır ve deliran ile mübarezeye cür'et eylemiş. «İbidiğin sefininin kaplamasına ifade, ve mummileha ile dümanlarından bir arasında gedid bir mukatele vaki olup melikenin askerinden ekser kısmı maktul düşerek inihizmalarına ramak kalmış iken kendisi bizzat ileriye atılıp sufufu muharibini yarıktan sonra cenkettiği hükümdara vâsil olarak bir darbe ile onu «hâki helike» serince düman ordusunu inihizama uğradığı ve mummilehanın seri maktut bir mızrağı sayılayp getirdiğini ve maktul hükümdarın ailesi emvali kesire mukabilinde başı melike elinden kurtardığını ve pederinin nezdine avdetinde biraderi yedinde bulunan işbu beldenin babası tarafından ona verildiğini ilâve etti.

Ebnayî mülûk destî izdivacına talib olduğu halde «Yalnız benimle mübareze ederek bana galebe eyleyen adamla iddivac ederim» dediğini ve bunların melike kendilerine galebe ederek haklarında şini dal olur korkusile mübarezenin kaçıklarını gene nahîda «kaptan» söyledi. (2).

Türk tarihinde Ürdüca gibi daha bir çok meşhur kahramanlar bulmak daima mümkün olmakla beraber Türk kadınının büyükliğini ispat etmek için bir hayli uzak tarihlere gitmek lüzum görürüz. Yakın zamanın en büyük vakası olan Türk istiklâl savaşını aynı zamanda Türk kadınının istiklâl ve fedakârlık savaşını oluşturmaktadır. O büyük günlerde tek yorgunun silâhların üstüne öten o çıplak fakat kahraman ninenin meşhur hikâyesini elbet siz de hatırlarsınız. Eski Maarif Vekili Necatî Bey merhum, bizzat şahid olduğu bu vakayı

gene kendi kalemi-le çizerek müstakbel nesillere çok canlı bir kahramanlık levhası bırakmıştır. Ne zaman bir Anadolu kadınının fedakârlığının bahs olunsa hemen gözünün önünde o müessir sahne canlanır:

«... Karlı soğuk bir kış günü. Dizi, dizi cepheye cepane taşıyan arabalar. Tek yorgunları arabaya öten o kahraman nine». Ve peşlara yürüyen yarıçıplak bir çocuk!

Bu manzara karşısında derin bir hayret duyan muharir soruyor:

«Üğümüz misin sen nane? Bak çocuk donacak, yorgunu örtünce!»

Ninenin cevabı:

«Kar sepele, millet malıdır, nem kapmasın evladım!»

Ve sonra çocuk bir kalbin hissiyatı: «... O vakit deminki merhametinden utanımdı. Aman yarabbi! Fedakârlığını bile bildirmek istemiyordum. Bu âlencablık karşısında sacede etmiyen ruh ve aşk olur mu?.. Tarihte böyle basit bir çergeve içine güç şağıbilen bir emsalız ve adız fedakârlığın bir esini meşhur vatanperver Kartaca kadınları bile yaratmadılar. Onlar saçlarından orduya hatırlar örmüşlerdi, bunlar hayatlarından cepane veriyorlardı...»

Mazide bu kadar fedakâr olan Türk kadını, bugün mazide sahib olduğu mevkiiden çok daha müteakki bir trüfadedir.

Hasan Adnan Giz

(1) Osmanlı tarihini haricinde kalan bütün Türk meşhurları gibi bu üğ lümin de tarihle meşgul olmaları meşhul kaldığını zannediyorum. Bu üç kadından birincisi Cengizhan anesidir. Süyün Bıke Kazak Hanlarından birinin zevcesidir. Pek dikkate şayan, yüksek, fedakâr bir hayat yaşamıştır. Şecereüddür ise, bir Mısır Sultanının zevcesidir ki Haşî ordularının Mısır istilâ ve zevceliğin vefat ettiği bir adam idareyi eline alarak bütün ilâm âlemini büyük bir tehlikeden kurtarmıştır.

(2) İbnî Batuta: Şerif Paşa terefinesinde Cild 2, Sahife 293.

## HAFTANIN ŞAKALARI

## Leylekli köşk - Araba yolcuları - Bahçede bir trajedi - Siz kiracı mısınız?

## Leylekli köşk

Erenköyünün Şaşkınbakkalı tarafında, biraz hücraca bir yerde Hüseyin Hüsnü Paşa varesesinin bir selâmlık dairesi vardır. Harâm dairesi cend sepe mukaddem ancaziya satılarak parası alınmış. Hüddamından birine: «divit ve divit getir!» dedi. «divit ve divit» dedi. Bunlar ilhar olduktan bir beşmele yazıp bana bu nedir diye sordu. Tanrı namı cevabını verdim. «Hoşun!» dedi. «İyi» dedi. Sonra başı melekten geldiğini sual ettiğimde, «İblâdî Hîlîlî mi?» diye tekrar sual etmesi üzerine evet, dedim. İblâdî mekûre ve ahvaline dair sualler irad ettiğimde cevablarını ila eyledim. Bunun üzerine «Bu İblâdî elbette gaza ile oraları zaptetmiş. Çünkü o diyarda servet ve askerî kesvete husna gidiyor» dedi. Bana evvelâ iki yıl yüklü pirine, iki diğ mandede, on koyun, dört tül garab ve cümlesi seyahati bahriyede kullanılmak üzere



## Yazan:

## BURHAN FELEK

fino köpeği. Arabacı bu canlı yükleri boğalttıktan sonra da iki eski bavul, bir hurta, bir de büyük küfeyi yer indirdi.

## Bahçede bir trajedi

Şişman bey arabacı ile para münâkasasında iken berikiler saldı, sultur içeri giriyorlar. Bu istilân ne münâsabetle olduğunu kimse anlamamış fino köpeği küçük İnci'nin üstüne doğru yürüyor. Çocuk korkuyor:

«Büyükkannel! diye kaçarken ayağı takılıp düğüyor. Misafir hanım köpeğe bağırıyor.

«Fisto! Fisto! Buraya gel yezid! Allah canını alnı! Kız Güller (beslemenin adı) gözü körolan kâfir! Git şu köpeği tut!

Ne münâsabet! Güller, girer girmez köşkün önündeki göbekte, gök ağacına koşmuş olan dört yaşındaki kızın eline birlikteli gülleri yola ve çocukla gelmekle meşgul. Sağa, başıya Oğlan feryad eder. Gül dikenini elini yırtmış. Kan revan içinde. Misafir hanım tekrar feryad.

«Aman! Evladım tatanos olacağı! Biraz tentürdiyod yok mu ayv! Bu namel ev böyle!

Kimde kacak hal var. Evsahibi hanım çocuğunu yerdan kaldırıp Fıstoyu tekmelemekle meşgul. Evlin hilmeçlisi helecanı kabarmış olan büyükhanıma lokmanında kalıp çalışmış. Sonra askerlikten dolayısıyla geldiğin İstanbulda yerleşmiş. Öyleydi, asle yerlerine değil, tarahları da bu şehir pek girin görünürlü. Bir kere suydandan içen, ekmeginden yiyecek bir daha ondan ayrılmaz. Sana da tabii tatti geldi. Neme lâzım, afiyetle otur, o bizim üstümüze vazife değil ama, geleceğim, burada bir türlü muayyen bir baltaya sap olamazmış.

Hüseyin — Affedersiniz Reis Bey sözünü kestim, yani zannediyor musunuz ki kendi arzumu yer değiştirirdim.

Hâkim — Orasını bilmem, polis raporlarına göre evvelâ bir kahveye garson olarak girmişsin. Bir hafta kadar ya çalışmış yahud da çalışmamışın. Nakliyatı ambarlarından birine ambalajcı yazılmışın. Yirmi gün kadar orada zor durmuşsun. Başlamışsın sokaklarda zımbalı defter satmaya. Değiştirilmiş meslekler saymakla tükenmeyecek ki. Bakkalı çiraklığı, temizlik ameleliği, kaldırımcılık, eskicilik, ilân yapılmırmacılığı, neler de neler!

Hüseyin — Gene sözünü kesiyorum ama Reis Bey, kusura bakma. Hiç kimse gayretimi takdir etmedisê kabahat benim mi?

Hâkim — Her ne ise, geçmişe aid işlerin hesabını senden soracak değiliz. Geleceğin, bugünkü vaziyetle. Edirnekapı dışında iki buçuk odalı, bahçeli, bir eve ayda on lira kira veriyormuş-

Hüseyin — Her ne ise, geçmişe aid işlerin hesabını senden soracak değiliz. Geleceğin, bugünkü vaziyetle. Edirnekapı dışında iki buçuk odalı, bahçeli, bir eve ayda on lira kira veriyormuş-

Hüseyin — Her ne ise, geçmişe aid işlerin hesabını senden soracak değiliz. Geleceğin, bugünkü vaziyetle. Edirnekapı dışında iki buçuk odalı, bahçeli, bir eve ayda on lira kira veriyormuş-

Misafir hanımın bu patırdan uyanan

Şehir ve Memleket Haberleri  
Anadoluya gideceklerin listesi tamamen hazırlandı

Evvelce beyanname verib de, bilâhare gitmekten vaz geçenler seyahate mecbur tutulacak

Beyanname vermek suretille hükümetin tahsis edeceği kara ve deniz nakli vasıtalarıyla Anadoluya gideceklerden ilk kafilelerin, hareket edecekleri günü ve bu kafileye hangi biletlere numaralarını taşıyan yolcuların listeleri hazırlandı. Bu kafilelerin listeleri de dün akşam ikmal edilmiştir. Bu listeler de yarın Devlet Demiryolları ve Devlet Denizyolları idareleriyle biletleri kendilerine tevzi edilmek üzere ikametgâhlarının bulunduğu kaymakamlıklara gönderilmiştir. Bu suretille listelerin hazırlanması hususundaki faaliyet gündelik nihayet bulmuştur. Yalnız gitmek üzere beyanname verdikleri halde bazı kimselerin gitmekten sarfınazar ettikleri vilâyet ve kazalara vâki olan müracaatlerden anlaşılmıştır. Vilâyet ve kabil müracaatları lı karşılamamıştır. Bir çok müşkülâtla uğraşarak neticesinde hazırlanan bu postalara iştirakten bilâhare sarfınazar edenlere hükümeti lîgal ve lîkal etmiş nazirle bakılacak ve ağırlı ihtimal seyahate iştirake mecbur tutulacaklardır.

Deniz ve Demiryolları müdürlüklerine gönderilmiş olduğundan bir günlerde bu hatlara tahrik edilecek vapurların isimleri ve hareket edecekleri günü ve bu kafileye hangi biletlere numaralarını taşıyan yolcuların listeleri hazırlandı. Bu kafilelerin listeleri de dün akşam ikmal edilmiştir. Bu listeler de yarın Devlet Demiryolları ve Devlet Denizyolları idareleriyle biletleri kendilerine tevzi edilmek üzere ikametgâhlarının bulunduğu kaymakamlıklara gönderilmiştir. Bu suretille listelerin hazırlanması hususundaki faaliyet gündelik nihayet bulmuştur. Yalnız gitmek üzere beyanname verdikleri halde bazı kimselerin gitmekten sarfınazar ettikleri vilâyet ve kazalara vâki olan müracaatlerden anlaşılmıştır. Vilâyet ve kabil müracaatları lı karşılamamıştır. Bir çok müşkülâtla uğraşarak neticesinde hazırlanan bu postalara iştirakten bilâhare sarfınazar edenlere hükümeti lîgal ve lîkal etmiş nazirle bakılacak ve ağırlı ihtimal seyahate iştirake mecbur tutulacaklardır.

## Muallimler Yardım Cemiyeti kongresi

Dün yapılan toplantıda idare heyeti seçildi

İstanbul Öğretmenleri Yardım cemiyeti 1941 yılı kongresini dün İstanbul Kız İssesi binasında akdetmiştir. Kongrede bir senelik malî ve idari rapor okunmuş ve geçen sene vefat eden cemiyet mensublarından 13 muallimin istihrahi ruhu için bir dakika sükût edilmiştir. İdare heyeti geçen sene 3250 liralık nakdi yardım yapmıştır.

Yapılan intihabda Tahir Ataman, Zahide, Tervik Gürel ve Adil idare heyetini seçmişlerdir.

Badema yardım cemiyetinin yalnız üstün işlerinde değil, doğum, evlenme, hastalık gibi hususlarda da azaaya yardım etmesi istenilmiştir.

Nizamnamede yapılacak tadilat işi uzun sürdüğünden müzakereye devam edilmek üzere içtihat gelecek haftaya talik edilmiştir.

## Haliçte batan romörkür

«Kartal» in çarkçısı dün tevkif edildi

Haliçte batan «Kartal» romörküründe üç tayfa boğulmuştur. Fen heyetince yapılan tetkikat neticesinde bu motorda o günlerde muvakkaten çalışan «Hizmet» romörkörü çarkçısı Rizeli Karali oğlu, tedbirsizlik, dikkatsizlik ölüme sebep olmuştur. Sarguya çekilmek üzere dün adliyyeye yollandır.

Sultanahmed Birinci Sulh ceza mahkemesinde yapılan sorgusunda:

«Ben, o akşam vazifeyi bitirirken, istimi kapadım, kazana su doldurdum, romörkörü Havuzun bordasına bağladım. Bu arada Kistin valfını kapa-

may da unutmuşum. Kaptanla bera-bere karaya çıktık. Ertesi sabah geldiğimizde, romörkörü su yüzünde bulamadık.

Mahkemede okunan vukuf ehli raporu, hâdisenin bir kaza eseri olduğu, kistin valfının açık bırakıldığı, tedrici surette içeriye giren suyun pırncı saplamaya deliğinden girmesinin, romörkörü batmasında başlı başına âmil mahiyetinde bulunduğuna sekinde. Hâkim Reşid Nomer; sorguyu müteakib, çarkçı Mehmed Karahöyük hakkında tevkif müzekkeresi kesmiştir. Tahkikat, sorgu hâkimliğinde derinleştirilecektir.

## İKTİSAD

## Altın fiatları

Altın fiatları dün gene yükselmis, bir Resadiye altını 2800 ve külçenin gramı 361 kurşuna çıkmıştır.

## İhrac mallarının fiatları yükseliyor

Son günlerde ihrac mallarımızın fiyatlarında yeni bir yükseliş olduğu nazarı dikkatli celbetmektedir. Bir çok ihrac malları için lissans talebinde bulunurken verilen fiatların müteakibinde lissans oluncuya kadar değüştürülüp yükseltimesi ekseriyetle vaki olmaktadır. Buna rağmen taleb fevkalâde fazladır.

Son bir hafta zarfında İstanbuldan yapılan ihracatın kıymet yekünü iki milyon lirayı geçmiştir. Dün şehrimizde 250.000 liralık ihracat yapılmıştır. Bunun ekserisi Almanya, Macaristan ve Çekyayaadır.

## Darülaceze menfaatine münasere

Darülaceze menfaatine Şehir tiyatrosunda bir münasere tertib edilmiştir. Bu münasere Avrupa musiki tahsil etmiş bazı alim kızları ve çocukları konserleri verecekleri gibi Şehir Tiyatrosu artistleri de beğenilmiş bir il parça temsilde bulunacaklardır. Diğer taraftan Ticaret Odasına mukayyet büyük iş yapan bazı ticarethane sahipleri de aralarında Darülaceze için nakdi yardım teminine çalışmaktadırlar.

Hâkim — Adın Hüseyin, soyadın Camgöz... Edirnekapı dışında oturuyorsun... Yirmi dokuz yaşındasın değil mi?

Hüseyin — Evet efendim, sol göğüm takma da bu soyadını ondan aldım.

Hâkim — Pekâlâ. Tahkikata nazaran annen baban namuskar, kendi haklarında insanlarmış. Aslen Geredelisiymiş. Sen, yirmi yaşına kadar onların yanında kalıp çalışmış. Sonra askerlikten dolayısıyla geldiğin İstanbulda yerleşmiş. Öyleydi, asle yerlerine değil, tarahları da bu şehir pek girin görünürlü. Bir kere suydandan içen, ekmeginden yiyecek bir daha ondan ayrılmaz. Sana da tabii tatti geldi. Neme lâzım, afiyetle otur, o bizim üstümüze vazife değil ama, geleceğim, burada bir türlü muayyen bir baltaya sap olamazmış.

Hüseyin — Affedersiniz Reis Bey sözünü kestim, yani zannediyor musunuz ki kendi arzumu yer değiştirirdim.

Hâkim — Orasını bilmem, polis raporlarına göre evvelâ bir kahveye garson olarak girmişsin. Bir hafta kadar ya çalışmış yahud da çalışmamışın. Nakliyatı ambarlarından birine ambalajcı yazılmışın. Yirmi gün kadar orada zor durmuşsun. Başlamışsın sokaklarda zımbalı defter satmaya. Değiştirilmiş meslekler saymakla tükenmeyecek ki. Bakkalı çiraklığı, temizlik ameleliği, kaldırımcılık, eskicilik, ilân yapılmırmacılığı, neler de neler!

Hüseyin — Gene sözünü kesiyorum ama Reis Bey, kusura bakma. Hiç kimse gayretimi takdir etmedisê kabahat benim mi?

Hâkim — Her ne ise, geçmişe aid işlerin hesabını senden soracak değiliz. Geleceğin, bugünkü vaziyetle. Edirnekapı dışında iki buçuk odalı, bahçeli, bir eve ayda on lira kira veriyormuş-

Hüseyin — Her ne ise, geçmişe aid işlerin hesabını senden soracak değiliz. Geleceğin, bugünkü vaziyetle. Edirnekapı dışında iki buçuk odalı, bahçeli, bir eve ayda on lira kira veriyormuş-

Hüseyin — Her ne ise, geçmişe aid işlerin hesabını senden soracak değiliz. Geleceğin, bugünkü vaziyetle. Edirnekapı dışında iki buçuk odalı, bahçeli, bir eve ayda on lira kira veriyormuş-

Hüseyin — Her ne ise, geçmişe aid işlerin hesabını senden soracak değiliz. Geleceğin, bugünkü vaziyetle. Edirnekapı dışında iki buçuk odalı, bahçeli, bir eve ayda on lira kira veriyormuş-

Hüseyin — Her ne ise, geçmişe aid işlerin hesabını senden soracak değiliz. Geleceğin, bugünkü vaziyetle. Edirnekapı dışında iki buçuk odalı, bahçeli, bir eve ayda on lira kira veriyormuş-

Hüseyin — Her ne ise, geçmişe aid işlerin hesabını senden soracak değiliz. Geleceğin, bugünkü vaziyetle. Edirnekapı dışında iki buçuk odalı, bahçeli, bir eve ayda on lira kira veriyormuş-

Hüseyin — Her ne ise, geçmişe aid işlerin hesabını senden soracak değiliz. Geleceğin, bugünkü vaziyetle. Edirnekapı dışında iki buçuk odalı, bahçeli, bir eve ayda on lira kira veriyormuş-

## HEM NALINA MIHINA

## «Anzak» günü

Nisanın 25 inci günü «Anzak» günüdür. 26 yıldır, Avustralya ve Yeni Zelanda'da 25 nisanı milli teahürat ve merasim yapıyor; nitekim cuma günü de yapılmıştır. «Anzak günü» nedir? Bugün, yalnız Avustralya ve Yeni Zelanda'nın tarihinde değil, Türkiye'nin tarihine de geçmiştir. 1915 nisanının 25 inci günü, General Hamilton'un komutasındaki İngiliz - Fransız ordusu, Çanakkale boğazını zaptetmek için Boğazın her iki sahilinde karaya çıkarmıştı. Bu İngiliz - Fransız ordusunun içinde, bir de Avustralya - Yeni Zelanda kolordusu vardı. Avustralya - Yeni Zelanda kuvvetleri 30.000 mevcudü ve 64 toplu ilk piyade (tümen), 3500 mevcudü ve 12 toplu bir süvari tümeninden mürekkebd. Bu kolordunun, «Australia - New Zealand Army - Corps» şeklindeki İngilizce isminin ilk harfleri alınarak suretile yapılan «Anzak» adı, bu askerlere aile olmuştu. Hatta, İngiliz harb tarihleri, onların çıkışları Arıburnu münkasasına da bu adı vermişlerdir; Arıburnundan bahsederken «Anzak Cove» derler.

25 nisan 1915 günü safak vakti, Anzaklıları hâmil tekneler, akıntılar biras sürükledikleri için, bunların taşıdığı askerler, «Kabatpe» yerine dik yamaçların denize kadar indiği Arıburnuna çıkarılmışlardı. Bu yarılara tırmakmak kabil olamıyacağı düşünülerek Arıburnunda tarımından sahra tahkimatı yapılmıştı. Fakat Anzaklar, yaban keşilleri yarasan bir çeviklik ve gayretle bu dimdik yamaçları tırmamışlar ve hemen hemen hiçbir mukavemet uğramadan Conkbayırı - Kocaçimen tepesi istikametinde ilerlemeye başlamışlardı. Kocaçimen tepesi, o münakamın en yüksek yeri olduğu için, buraya geldikleri takdirde, Gelibolu yarımadasının cennet parçasına hâkim olacaktı, Maydos civarında Boğaz kıyılarına inip Çanakkale müdafasını yarmak imkânını elde edeceklerdi. Fakat Ebedî Şef Atatürk, komandasındaki 19 uncu fırka, «nün bir kısmı Anzakları karıştırdı ve önüne durulmaz bir hücumla onları sahile kadar sürdü; böylece ilk defa olarak Boğazı ve İstanbulu kurtardı. O günden itibaren Gelibolu yarımadasının İngiliz - Fransız kuvvetleri tarafından tahliyesine kadar, Türklerle Anzaklar karşı karşıya harbettiler ve kahramanlık birbiriye lâyk muhasımlar olduklarını gösterdiler.

İste «Anzak günü», Avustralya - Yeni Zelanda kolordusunun Arıburnuna çıktığı gündür. Avustralya ve Yeni Zelanda dominyonları, yeni devletler oldukları ve mefahire dolu bir askeri tarihe sahip bulunmaları için, ordularına Büyük Harbe ilk ateş imthanası girdikleri günü, bir şeref günü olarak seçmişler ve her yıl, 25 nisanı merasim ve teahürat yaparak Büyük Harbe maktul düşen askerlerini anmağ âdet edinmişlerdir.

Anzaklar, Büyük Harbin devamı müddetine muhtelif cepheelerde harbederek kahraman askerler olduklarını ispat etmişlerdir. Dört harb senesinde Avustralya, 416.500, Yeni Zelanda ise 136.000 kişiyi silâh altında alarak cepheye göndermiştir. Avustralyalılardan 59.330, Yeni Zelandalılardan 16.711 asker ölmüştür. Avustralya ko'larından 152.171 kişi, Yeni Zelanda birliklerinden 41.317 kişi yaralanmıştır. Avustralyalılarda 4.094, Yeni Zelandalılarda ise 498 er şehit vermişlerdir.

1915 nisanındanberi 26 yıl geçti. Anzaklar, şimdiki memleketimiz değil, dostumuzdur ve gene, Akdeniz kıyılarından, eski düşmanlarla eski mütefiklerle karşı harbediyorlar. Aralarında, şüphesiz her iki harbe iştirak edenler de vardır. Arada, hiç değişmiş mi bir şey varsa o da, Anzakların kahramanlığıdır. Onlar Lihya ve Yunanistanda, Arıburnundaki babaları ve ağabeyleri gibi kahramanca dövüşüyorlar. Bu defa daha iyi harbettilerle şüphe yoktur. Çünkü uğrunda can verdikleri, kan döktükleri daha, daha büyük ve daha asıldır. Bu, insanlığın hürriyetini ve mazlum milletlerin istiklâlini kurtarmak davasıdır.

başına neler geldi, anlatayım da dinleyin. Vaktile ben de dediğim gibi gündümdü. Geçmiş zaman, iyice hatırmamı değil. Galiba iki, üç sene oluyor. İlk bulduğum şeyi namus ve gerefilme (!) karakola götürdüm. Ama, e-hemmiyetiz bir şey, ne olursa olsun, harman maldan korkarım (!) İstanbul Erkek Lisesinin arkasından yeni postaneye inen yokuşun bir kenarında baktım, dibi delik bir çinko masrapa yatıyor. Aldım, doğru karakola. Yarım saat bekledikten sonra komiser beyin yanına girdim, derdimi anlattım. Bana «aferin oğlum, iyi ettin!» diyeceği yerde «sen, şehrin zabıta kuvvetile alay mı ediyorsun?» diye köğdü. Ertesi hafta Balıkpazarında elime kenarız bir harşır sapka geçti. Koytum, karakola, gece aynı muameleye maruz kaldım. O zaman, kaskatili dizime koydum, şöyle bir muraşabe daldım, kendi kendime:

«Ulan, dedim, doğruluk taslayayım derken bir gün okunmuş altına gidecekin. Nene lâzım, varız bu işten!

O günden itibaren, Reis Bey, bulduklarımı saklamaya başladım. Neticede de yakalayıp hapse tıkladım ve huzuruma çıkarıldım.

(Mahkeme suçundan alınan izahatı kâfi gördü. Şahid polis memurlarını dinledi. Hüseyin kaldırımcının paltosunu sırtı kaskıle aldığını kanaat getirdi. Evinde bulunan eşyanın mazmunun ödenenleri hırızlığı itiyad edimlis olduğunu delil addetti. İçabını düşünerken uzun bir müddet hapsine karar verdi.)

Hüseyin (mahkeme salonundan çıkarken koridorakilere hitaben mırıldandı) — Yahı, bu ne iştir, bulduğunu karakola götürürsün almazlar (!). Saklarsın kodeste yatakn için hüküm giversin, anıyamadım, vessellâ!

## KÜÇÜK HİKÂYE

## Camgözün marifetleri

Nuri Retik

İyeyim, ötede beride bulup topladım.

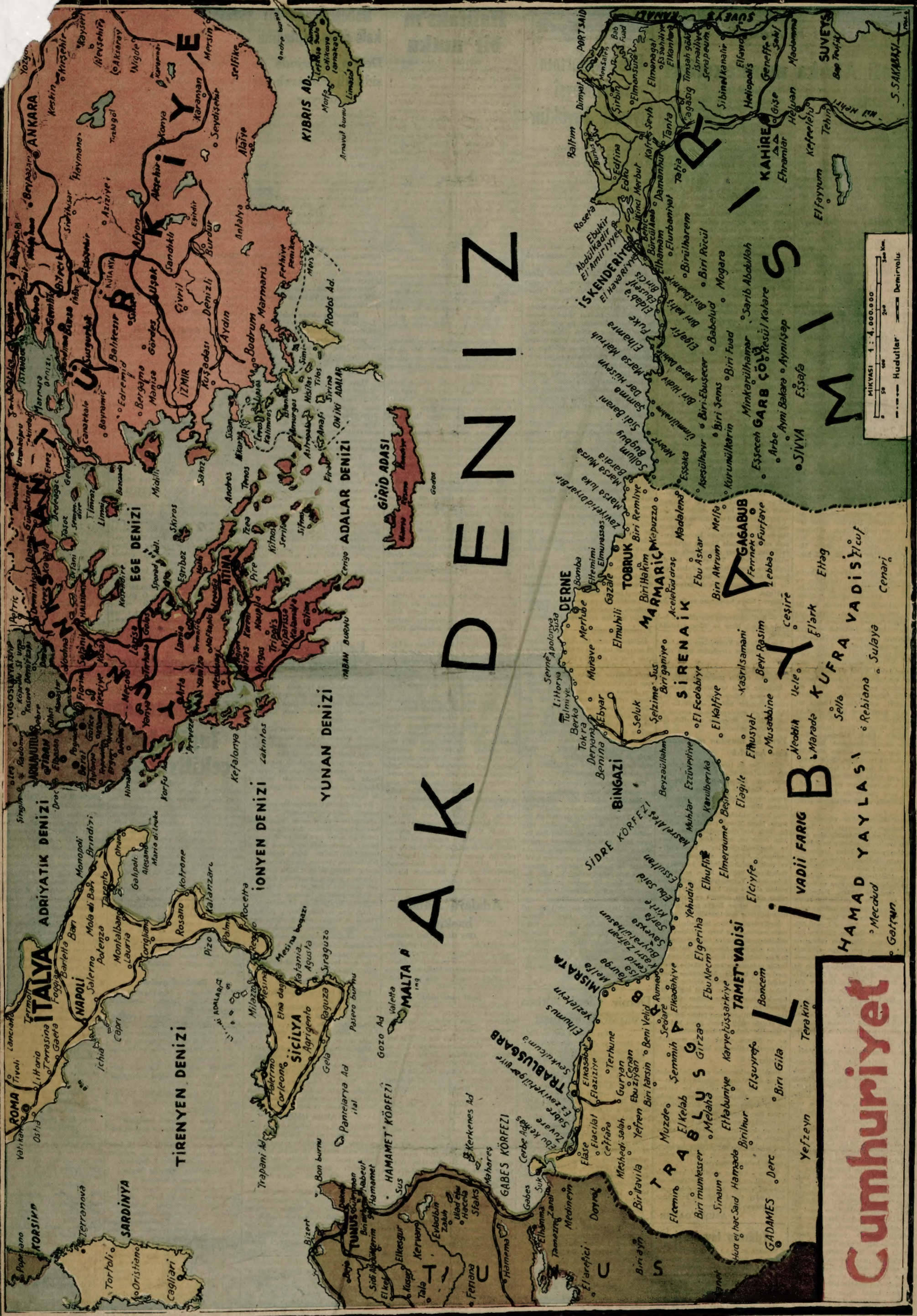
Hâkim — Ötede beride dediğin gunun bunun mağazasında, dükkânında galiba.

Hüseyin — Hayır Reis Bey, sokak köşelerinde, kapı önlerinde.

Hâkim — Müdafaa sadesinde söyledigin bu sözlerin bir an doğru olduğunu farzedelim. Fakat geleceğim, ilki devriye polis memuru, seni bir kaldırımcının duvarında asılı paltosuna «kalk gidelim!» dediğin sırada suç üstünde yakalamışlar.

Hüseyin — Evet yakaladılar, Reis Bey, lâkin ben sokakta bir evin duvarında sallanıp duran paltoun sahibi bulunduğumu ne biliyem. Kimseye aid değildim, yazık olmasın diye aldım. Ama, sa





Cumhuriyet

MIKVASI 1 : 4.000.000  
Hudutlar  
Deniz yolu